Hardop is goed

Mirle wil de naald vasthouden, Zadok kan alleen nog zeggen welke draad ze pakken moet.

Inhoudsopgave

1. Wie de mouw oprolt
2. Vanaf donderdag in mijn keuken
3. Twee adressen voor één dorp
4. De deur tussen twaalf en een
5. Een auto die het niet haalt
6. Een hond kiest zelf
7. In de sorteerhal brandt het licht tot half elf
8. Doorsturen naar Delfzijl
9. Negentien juni, kwart over acht
10. Een dokter met één hand
11. Wie de melding doet
12. Draadje voor draadje

Hoofdstuk 1- Wie de mouw oprolt

"Zevenenzeventig en een half," zeg ik, en ik schuif het kleine gewicht terug tot de balk tussen de pennetjes blijft hangen.
Jacob Wierenga staat in zijn sokken op de plaat, zijn jas over zijn arm, zijn pet in zijn hand. Hij heeft zijn zakken leeggemaakt op de balie: een knipmes, een pakje tabak, drie sleutels aan een ring, een bougie.
"De riem ook," zeg ik.
"Een riem weegt niks."
"Honderdvijftig gram."
"Schrijf dan honderdvijftig gram minder op." Hij stapt van de plaat af voordat ik het gewicht heb vastgezet, en de balk klapt omhoog tegen de pen.
Op zijn kaart staan de gewichten sinds 1998 onder elkaar, in vier soorten pen. De bovenste regels zijn van mijn moeder, uit een tijd dat haar handschrift schuiner stond. Ik zet zevenenzeventig vijf eronder, met de datum ervoor. Als hij zijn jas aantrekt komt er iets zurigs uit zijn kraag, met natte wol eroverheen en koude as. Ik weet niet waar ik dat van ken.
In de gang hangen de jassen aan de kluisdeur. Die deur kan niet meer dicht, hij staat half open tegen het pleisterwerk, een handbreed dik staal met een koperen wiel in het midden, en er zitten vier haken in geschroefd waar nooit meer dan drie jassen aan horen. Vandaag hangen er zes en liggen er twee over de leuning.
Aaltje Heeres heeft twee lagen om haar arm, een vest en een blouse met een knoopje aan de manchet. Terwijl ik oprol houdt ze haar elleboog van me af, zoals je een pan vasthoudt die te vol is. Haar bovenarm is koud en zacht

en de band laat een rand na in het vlees.
Honderdtweeënzestig over vierennegentig.
"Nog een keer," zegt Zadok uit de deur van de spreekkamer. "Andere arm. Laat haar eerst twee minuten zitten."
Hij staat met zijn schouder tegen de deurpost en zijn handen in zijn broekzakken. Door de stof zie je waar de knokkels zitten. Hij wijst met zijn kin naar de stoel bij het raam.
"Is het hoog?" vraagt mevrouw Heeres.
"U hebt een zoon in Winschoten."
"Twee."
"Die met de kraan. Die moet u vragen of hij uw zout bovenin zet."
Mijn moeder staat aan de balie met de hoorn tussen haar kin en haar schouder en sorteert recepten terwijl ze praat, de ene stapel op de marmeren plaat, de andere op het kladblok.
"De Ascal, ja. A-s-c-a-l. Nee. En woensdag niet, doe dinsdag maar."
Honderdvijfenvijftig over negentig, de tweede keer, links. Ik schrijf het op de kaart, en daarna weeg ik een jongen van de Hoofdweg die zijn capuchon ophoudt, en daarna een vrouw die haar schoenen in haar handen neemt en ze niet neerzet.
Er liggen zeven kaarten in het bakje als Harm Dallinga binnenkomt, en hij gaat niet zitten. Hij blijft bij de kluisdeur staan met zijn linkerarm van zijn lichaam af. Van pols tot elleboog zit er een stuk blauw zeil om met tape eroverheen, en met zijn rechterhand drukt hij zijn pet tegen zijn buik.
"Prikkeldraad," zegt hij, de wachtkamer in. "Paal was weggezakt."

In de spreekkamer legt hij zijn arm op de bank zonder dat iemand hem dat zegt. Zadok trekt met zijn voet de kruk naar me toe. Het zeil zit vast in het bloed bij zijn pols en ik maak het nat tot het meegeeft. Zijn onderarm is bruin tot de elleboog en wit daarboven. Onder de haren zit vier dagen riet in de poriën, en hij ruikt naar brak water en diesel.
De scheur begint bij de muis van zijn hand en loopt scheef naar boven over de spier.
"Spoelen," zegt Zadok. "Niet poetsen. Spoelen tot het schoon is."
Ik spoel met een spuit zonder naald, drie keer vol. De haren gaan plat liggen in de richting van het water, en er komt zwart vuil mee uit de wond dat aan de rand van het nierbekken blijft kleven.
"Strips. Vijf. Begin in het midden. Een halve centimeter ertussen. Je legt ze, je trekt er niet aan."
Ik zet mijn wijsvinger en middelvinger aan weerskanten en duw de randen naar elkaar toe. Ze willen niet op dezelfde hoogte: de onderste staat een vel hoger dan de bovenste. Ik leg de eerste strip half over mijn vingers en haal ze eronderuit.
"Af."
Ik knip. Bij de derde pakt Dallinga met zijn rechterhand mijn onderarm vast, boven de handschoen, en hij laat hem weer los voordat ik iets kan zeggen.
"Praat, Harm," zegt Zadok.
"De trekker staat bij de Kromme Elleboog in het water," zegt Dallinga tegen het plafond. "Vrijdag ging het ijs eruit en zaterdag stond hij tot aan de as. En die jongen van Veenhuis komt na twee dagen niet meer opdagen."
"Af."

"Ze geven twee euro tien voor een bundel. Weet u wat ze gaven toen ik begon —"
"Af."
De laatste twee centimeter, bij de ellebooghollte, blijven staan. Daar is de huid dun en daar trekt de spier eraan, en elke keer dat hij zijn hand optilt om iets aan te wijzen gaat het open.
"Hou uw arm stil," zeg ik.
"Dat is mijn arm," zegt hij.
Zadok vraagt niets. Hij kijkt naar de bovenkant van de scheur, en dan naar mij, en hij knikt naar het nierbekken op het karretje: een pincet, een pakje draad, de schaar, de naaldvoerder.
Ik pak de naaldvoerder op. Hij ligt koud in mijn hand en het slot klikt dicht als ik mijn vingers door de ogen doe.
Zadok houdt zijn handen in zijn zakken en zegt welke draad, en de maat, en dat ik het pakje bij de hoek moet openscheuren en niet bij de zijkant.
In de gang spelt mijn moeder een naam, letter voor letter, harder dan ze hoeft.
De tl-balk sloeg twee keer aan voordat hij bleef branden. Het bakje met paperclips stond op de hoek van de archiefkast, waar het altijd staat. Onder de bodem zat met één stuk plakband het gele briefje, in het handschrift van mijn moeder: haar meisjesnaam en vier cijfers. Ik typte het in. De spatiebalk glansde in het midden en de a en de e glansden aan de bovenrand, en toen ik met mijn mouw over het bord veegde bleef er iets aan de stof.
T.
Acht namen. Tas, R. stond onder Tas, S.
Geboren zeven juni, Scheemda. Lengte honderdzeventig.
Laatste consult vier november, controle, recept meegegeven.

Buiten reed de bus naar Delfzijl langs de rolluiken en het licht van de koplampen kwam niet door de latten.
Ik las de drie regels nog een keer, en daarna het patiëntnummer dat erboven stond, en daarna de drie regels nog een keer.
Op het kruisje in de hoek legde ik mijn hand niet. Ik schoof de muis van me af tot aan de rand van het blad en bleef zitten met mijn handen in mijn schoot tot het scherm donker werd, eerst grijs, toen zwart met het witte stipje in de hoek.
Het bakje zette ik terug op de hoek, met het briefje naar de kast toe.
Ik had de sleutel nog in mijn hand toen de auto met twee wielen de stoep op kwam, schuin voor de pui, zo dicht dat de letters van het bankgebouw in de achterruit stonden.
De man stapte uit, deed de achterklep open en hield zijn hand in de opening zonder iets te zeggen. Achterin stond een bench met een deken erin en een jerrycan ernaast.
De hond kwam uit zichzelf naar de rand, bleef daar, en sprong pas toen er een tik tegen de bumper kwam. Kort geel haar, een zwart masker tot over de oren, en achterpoten die bij de knie naar binnen stonden. Hij rook naar natte vacht en naar autostoel.
'Is dit de goede deur?' zei de man.
Hij had de lijn al om de armleuning van de bank en legde er twee knopen in, een over een onder, strak aangetrokken met zijn duim erin.
'Die aan de zijkant zit op slot,' zei ik.
'Naftali Melkman.' Hij gaf me de hand waar de lijn in had gezeten. Zijn mouwen waren omgeslagen tot onder de elleboog en zijn horloge zat aan de binnenkant van zijn arm. Over de vacht heen rook hij naar citroen.

Binnen bleef hij in de gang staan bij de kluisdeur en keek omhoog naar de bovenkant, waar het pleisterwerk eromheen is afgezaagd en met de hand is bijgewerkt. Vier jassen aan de haken die er later in zijn gezet, en de stok van Zadok tegen de plint.
'Die kan niet meer dicht, hè,' zei hij.
'Daar hangen de jassen aan.'
Hij hield zijn telefoon tegen de muur naast de deurpost en liep naar de overkant van de gang. Op het scherm liep een gele lijn met de kozijnen mee. 'Een meter negentig,' zei hij. 'Dat haalt geen brancard.'
Ik stond met de sleutel van de archiefkamer in mijn vuist en wachtte tot hij klaar was met de gang.
Mijn moeder kwam uit het keukentje met drie koppen op een blad, de koppen met de gouden rand die boven in de kast staan en die ik twee keer per jaar zie. Ze had ze al klaargezet voor negen uur.
'Naftali,' zei ze. 'Zonder melk.'
'Dat onthoudt u dus.'
Ze lachte een halve tel langer dan de grap duurde en zette het blad op de balie. Mijn moeder zegt dokter tegen iedereen met een jas in de gang.
In de spreekkamer zat Zadok achter zijn bureau met de agenda open op woensdag, twee namen erop, en zijn handen plat op de bladzijde. Hij stond niet op. Naftali gaf hem over het bureau een hand en Zadok liet de ene hand liggen waar hij lag.
Daarna liep Naftali de kamer in en begon te meten. Hij hield de telefoon tegen de deurpost, draaide om zijn as, zei de getallen hardop. 'Drie zestig bij vier tien. Dat is ruim.' Hij fotografeerde het bureau vanaf de deur en nog een keer vanaf de hoek bij de kast. Bij de instrumentenkast sloeg de flits in het glas en kwam terug